

Zeman Zoltán

KRITIKAI DESIGN

KRITIKAI ATTITÚD A KORTÁRS TERVEZŐGRAFIKÁBAN

Doktori értekezés
Témavezető: **Balla Dóra DLA habil.**
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Doktori Iskola
Multimédia-művészet DLA

Eger, 2025

A kritikai design olyan tervezői attitűdöt képvisel, amely szándékosan megkérdőjelezi a vizuális kommunikáció megszokott normáit, és alternatív nézőpontokat kínál a design társadalmi szerepének értelmezésében.

Az kortárs kritikai paradigmák lehetővé teszik a tervező számára, hogy reflektív módon viszonyuljon saját alkotói folyamataihoz, újradefiniálva a design határait és lehetséges funkcióit.

A kulturális kontextus hangsúlyozása előtérbe helyezi a design közösségben betöltött szerepét, ezáltal fokozva a társadalmi beágyazottságot és relevanciát.

A vizuális nyelv jelentésrétegeinek tudatos használata elősegíti, hogy a tervezőgrafikában új értelmezési lehetőségek és szakmai párbeszéd alakuljanak ki.

A kritikai attitűd érvényesítése a tervezői gyakorlatban elősegíti a hierarchikus viszonyrendszerek újragondolását, támogatva a demokratikus és befogadó folyamatokat a vizuális kommunikációban.

A kritikai tervezés folyamatában a design nem csupán grafikai elemeket, hanem új gondolkodási mintákat és értelmezési kereteket is létrehoz, amelyek hozzájárulnak a társadalom önismeretéhez és fejlődéséhez.

A tervezői döntéshozatalban érvényesülő etikai tudatosság növeli a design kollektív elfogadottságát, és segíti a bizalom kiépítését a befogadó közönséggel.

A design önreflexív megközelítése alkalmas eszközzé válik a globális változások előmozdítására, a fennálló struktúrák megkérdőjelezésére és párbeszéd generálására.